

GAN
ALEF
BET
GIMMEL
DALET
HEE
WAW

FEEST VAN TARWE EN TORA

De vijf namen van Sjavoet

JELED-NIK Afdeling Onderwijs

Tekst: Henny van het Hoofd
 Tekeningen: Marchien Mayer

Dit werkboekje is onderdeel van het landelijke JELED-NIK leerplan voor joodse les aan kinderen van 4 – 12 jaar.

Voor meer informatie: www.jeled.net of henny@nik.nl

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

JELED = Jewish European Learning Experience Dot.net

ÉÉN FEEST... VIJF NAMEN !

Wist je dat Sjavoe'ot ook nog andere namen heeft? Dat komt vaker voor bij joodse feesten. Ieder van die namen vertelt ons dan weer iets anders over het feest.

Je hebt al een paar andere namen voor Pesach geleerd. Een andere naam van Pesach is חַג הָאֲבִיב (chag ha-aviev), dat betekent 'lentefeest'.

➔ Vul in

Wat vertelt de naam חַג הָאֲבִיב ons over Pesach?

Antwoord _____

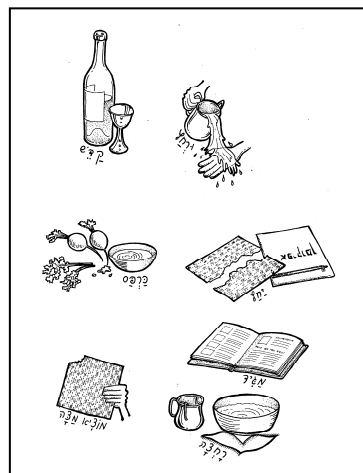
Noem nog een andere naam van Pesach.

Antwoord _____

Leg uit wat deze naam ons over Pesach vertelt.

Antwoord _____

☺ Tip: kijk in je choemasj bij Sjemot hoofdstuk 34 pasoeek 18!

Sjavoe'ot is helemaal een record-houder, want dit feest heeft wel vijf namen.

Dit zijn ze:

1	SJAVOE'OT	שבועות
2	JOM HABIKOERIEM	יום הפורים
3	CHAG HAKATSIER	חג הקציר
4	ATSÉRET	עצרת
5	ZEMAN MATAN	זמן מתן תורתנו
	TORATEENOE	

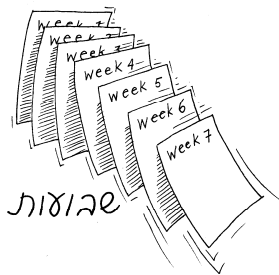
➔ Hier zie je de vijf namen nog een keer.
Schrijf achter iedere naam de Nederlandse vertaling. Kies uit de woorden in het vak. De moeilijkste is al voor je ingevuld!

1	Sjavoe'ot	=	_____
2	Jom Habikoeriem	=	_____
3	Chag Hakatsier	=	_____
4	Atsèrèt	=	slotfeest
5	Zeman Matan Torateenoe	=	_____

* Tijd van het geven van onze Tora * Maaifeest*
* Wekenfeest * Slotfeest * Dag van de eerste vruchten *

Van iedere naam kunnen we iets anders leren over Sjavoe'ot.

1 שבועות / SJAVOE'OT

De naam שבועות betekent letterlijk: *weken*. Denk maar aan טובע, goede week! Deze naam komt uit de Tora.

שְׁבַעַת שְׁבַעַת תִּסְפְּרֶנָּה... וְעָשִׂיתָ חַג שִׁבְעָת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ

Zeven weken moet je tellen...

En dan moet je het Wekenfeest vieren voor de Eeuwige je God

(Devariem 16: pesoekiem 9 en 10)

➔ *Beantwoord deze vragen:*

1. Wanneer – met welk feest - beginnen we met het tellen van deze 7 weken?

2. En wanneer – met welk feest – eindigen we daarmee?

3. Hoe heet de tijd waarin we deze 7 weken tellen?

4. We tellen deze weken op een bijzondere manier. Hoe?

😊 Tip: De antwoorden vind je in het boekje 'De Omer – tellen van Pesach tot Sjavoe'ot' voor Leerplan Dalet. Heb je het niet? Kijk dan goed naar de titel!

*Wat kunnen we van de naam שְׁבֻעוֹת leren over het feest?
Schrijf je antwoord in het vak.*

<p>SJAVOE 'OT</p>

2 יום הבכורים / JOM HABIKOERIEM

Bikoeriem zijn eerstelingen, de eerste vruchten van de שבעת המינים (*sjiv'at haminiem*), de zeven bijzondere plantensoorten van het land Israël. Ook deze naam komt uit de Tora.

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה בשבעתיכם..

En op de dag van de eerste vruchten, wanneer jullie een nieuw meeloffer voor de Eeuwige brengen, op jullie Wekenfeest... (Bemidbar 28 pasoeck 26)

➔ Hieronder zie je de Nederlandse namen van de 7 bijzondere plantensoorten. De letters staan door elkaar. Weet jij om welke planten het gaat? Teken een cirkel om de soort die in Israël rijp is rond Sjavoet'ot.

1	WRATE	=	_____
2	STERG	=	_____
3	VIERDUN	=	_____
4	NIJGVEN	=	_____
5	NAGELPAARTSAP	=	_____
6	NIJLVOE	=	_____
7	LESDAD	=	_____

Op Sjavoet'ot werd vroeger een meeloffer gebracht van de nieuwe tarwe. De tarwe werd gemalen, en van het meel werden twee bijzondere broden gebakken om God te bedanken dat de tarwe goed gegroeid was en er dus dat jaar geen honger zou zijn. Op Pesach werd een offer gebracht met gerst.

Het gerstoffer en het tarwe-offer werden door het hele joodse volk samen gebracht, dus een offer namens iedereen. Maar daarnaast bracht iedereen zelf de eerste vruchten van zijn eigen akker naar het **בֵּית הַמִּקְדָּשׁ** (*beet hamikdasj*). Je mocht dat doen in de tijd tussen Sjavoe'ot en Chanoeka. De mensen die in de buurt van Jeruzalem woonden brachten verse vruchten. Wie van ver kwam, nam gedroogde vruchten mee.

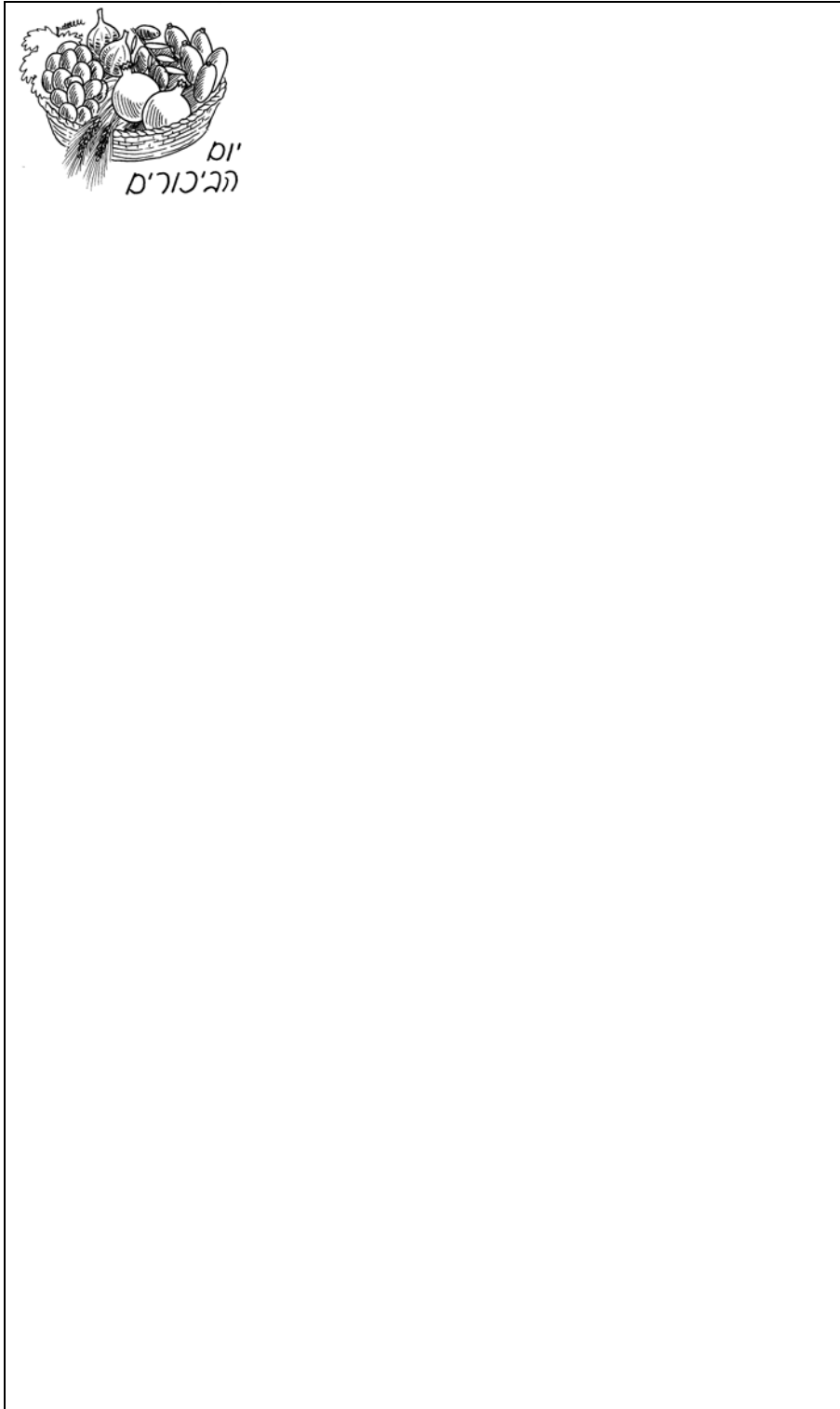
➔ *Drie van de zeven soorten bederven sneller dan de overige. Ook wij eten ze soms gedroogd. Welke drie vruchten zijn dat?*

1. _____
2. _____
3. _____

De Misjna (Bikoeriem 3: 2-4) vertelt hoe de **שְׁבַעַת הַמִּנִּים** naar Jeruzalem werden gebracht:

: De mensen die vruchten naar het beth hamikdasj wilden :
: brengen kwamen op een afgesproken tijd bij elkaar in :
: de hoofdstad van iedere provincie. Ze hadden allemaal :
: manden bij zich, vol met de eerste vruchten van hun :
: akker. :
: :
: 's-Morgens vroeg zei degene die de leiding had: 'Kom, :
: laten we naar Tsion gaan, naar het Beth Hamikdasj, de :
: tempel van onze God'. Daarna ging de stoet op weg. :
: Voorop liep een stier. Hij had een krans van olijftakken :
: om zijn hals, en zijn horens waren versierd met goud. Er :
: werden vrolijke liedjes op de fluit gespeeld. In de buurt :
: van Jeruzalem werden ze langs de kant van de :
: verwelkomd door *kohaniem* en *levie'iem*. En wanneer de :
: stoet door de stad liep werden ze door alle mensen :
: toegejuicht met 'sjalom'. :
: :
: In het Beth Hamikdasj zette iedereen de mand op zijn :
: schouders en bedankte God voor de vruchten van het :
: land. De mand werd daarna bij het altaar neer gezet. De :
: vruchten waren voor de *kohaniem*. :

- ➔ Tweeduizend jaar geleden waren er nog geen schoolkranten, maar als ze bestaan hadden dan hadden de jongens en meisjes van toen er vast een stukje in geschreven over wat ze onderweg naar Jeruzalem allemaal zagen. Schrijf een stukje voor zo'n schoolkrant van lang geleden over de belevenissen van een jongen of meisje, dat voor het eerst mee mocht om de bikoeriem naar Jeruzalem te brengen. Waarom mocht jij dit jaar mee? Uit welk dorp kwam je, en hoe ver was het lopen? Welke bikoeriem bracht je mee? Wat at je onderweg, en waar sliep je? Hoe vond je het om in Jeruzalem te zijn?

3 חג הקציר / CHAG HAKATSIER

Katsier betekent oogst. Het woord heeft te maken met het afsnijden van graan, dat heet maaien.

Sjavoe'ot wordt daarom ook wel Oogstfeest of Maaifeest genoemd.

De naam חג הקציר komt uit de Tora:

וְחַג הַקִּצִּיר בְּפוּרֵי מַעֲשֵׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בְּשָׂדֶה...

En het oogstfeest van de eerstelingen van je werk, die je op het veld gezaaid hebt... (Sjemot 23 pasoeek 16)

Het woord *Katsier* komt van een werkwoord dat 'afsnijden' betekent. Het wordt meestal gebruikt wanneer het om het oogsten van een graansoort gaat. In Israël groeien verschillende graansoorten.

➔ Zoek deze pesoekiem uit Tenach op. In iedere pasoeek wordt een graansoort genoemd. Schrijf drie verschillende soorten op:

1. Sjoftiem 7:13 (Richteren 7:13) Graansoort: _____
2. Sjemot 9:32 (Exodus 9:32) Graansoort: _____
3. Tehiliem 81:17 (Psalm 81:17) Graansoort: _____

Tip:

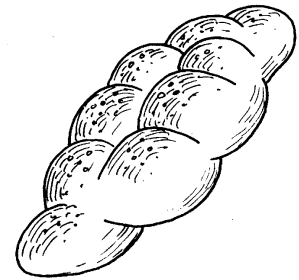
Gebruik een bijbel met Nederlandse vertaling. De woorden tussen haakjes geven aan hoe de boeken van Tenach daarin heten.

Tarwe is de soort graan die in Israël als laatste rijp is. Sjavoe'ot is het feest waarop we תודה bedanken voor al het graan dat in de afgelopen maanden geogst is.

➔ Op de meeste joodse feestdagen eten we wel iets dat van graan gemaakt is. Weet jij wat bij deze dagen hoort? Kies uit de woorden in het vak:

- SJABBAT _____
- PESACH _____
- SJAVOE 'OT _____
- ROSJ HASJANA _____
- CHANOEKA _____
- POERIEM _____

Hamansoren * Kaaskoek * Challe * Soefganiot * Matzes * Ronde challe

➔ In deze woordpuzzel zijn tien producten verstopt waar meel van gemaakt kan worden. Kun je ze allemaal vinden?

A	A	R	D	A	P	P	E	L
B	B	O	E	K	W	E	I	T
O	E	G	R	R	E	E	M	L
I	W	G	E	R	S	T	N	E
E	R	E	V	J	I	E	M	P
E	A	Z	A	S	A	Y	O	S
O	T	N	H	T	M	O	T	☆

➔ Vijf van deze producten zijn granen (de anderen zijn bonen, grassen of groenten). Toevallig zijn het ook allemaal woorden van vijf letters. Schrijf de vijf granen over uit de woordpuzzel:

- 1. T - - - -
- 2. G - - - -
- 3. S - - - -
- 4. R - - - -
- 5. H - - - -

➔ _____

➔ De 17 letters die overblijven vormen samen een bergcha. Welke? _____

4. עֶצְרַת / ATSERET

Weet je nog wat *Atseret* betekent?

Een andere betekenis is: feestelijke bijeenkomst. Volgens onze joodse geleerden horen Pesach en Sjavoe'ot bij elkaar. Sjavoe'ot is het slot, de feestelijke afsluiting van Pesach.

➔ Leg uit waarom Pesach en Sjavoe'ot bij elkaar horen. Schrijf je antwoord in het vak:

Met Pesach denken we aan:

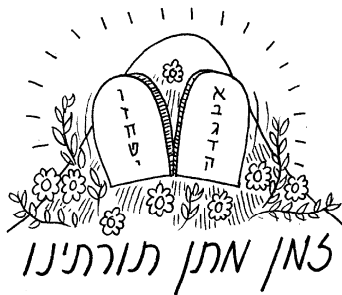
Met Sjavoe'ot denken we aan:

Pesach en Sjavoe'ot horen bij elkaar, omdat:

Er is nog een andere joodse feestdag met een speciaal Slotfeest: Soekot. In de naam van dat feest vind je het woord עֶצְרַת terug: שְׁמִינִי עֶצְרַת. Sjemini Atsèret vieren we niet na 50 dagen, maar meteen aansluitend aan Soekot.

Waarom vieren we het Slotfeest van Soekot wel meteen, en dat van Pesach pas 50 dagen later? Als reden wordt vaak het weer genoemd: in de tijd tussen Pesach en Sjavoe'ot is het in Israël meestal mooi weer, droog en nog niet te warm. Je kon dan heel gemakkelijk naar Jeruzalem lopen. Maar vijftig dagen na Soekot is het al winter. Het is dan koud en het regent, en voor veel mensen was het moeilijk om dan nog een keer naar Jeruzalem te komen.

5. זמן מתן תורתנו / Zeman Matan Torateenoe

Deze naam, *Tijdstip van het geven van onze Tora'* komt niet uit de Tora. Het is een naam die chazal, onze joodse geleerden, aan Sjavoe'ot hebben gegeven. Met deze naam is iets vreemds aan de hand. Volgens de Tora is Sjavoe'ot een oogstfeest. Voor onze joodse geleerden is het vooral het feest van het ontvangen van de Tora. Hoe kan dat?

➔ Lees deze Nederlandse samenvatting van Sjmot 19

In de *derde maand* van de Uittocht uit Egypte, *op die dag*, kwamen de Benee Jisraeel in de woestijn Sinai. Ze maakten een legerkamp tegenover de berg.

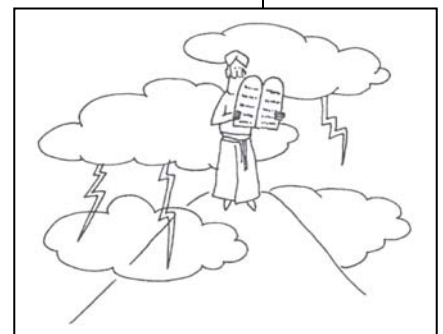
Mosje ging de berg op, en God zei tegen hem:

Jullie hebben met je eigen ogen gezien wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan. Nu dan, als jullie goed naar me luisteren en beloven dat jullie mijn verbond zullen houden, dan zullen jullie voor Mij een heel bijzonder volk worden: een koninkrijk van priesters. Zeg dit tegen de Benee Jisraeel.

Toen Mosje terug kwam riep hij de oudsten van het volk bij elkaar en vertelde ze wat God gezegd had. Het volk antwoordde eensgezind: 'alles wat God gesproken heeft zullen we doen'.

Mosje bracht de woorden van het volk aan God over. Toen zei God tegen Mosje: Ga naar het volk toe, en zeg dat ze zich *vandaag* en *morgen* moeten voorbereiden, want *op de derde dag zal Ik* op de berg Sinai afdalen. Mosje ging van de berg af weer naar het volk toe, hij bereidde het volk en ze wassen hun kleren.

Op de derde dag, bij het ochtend worden, onweerde het heel hard. Over de berg hing een zware wolk, en het geluid van de sjofar klonk heel hard. Mosje leidde het volk uit de legerplaats en iedereen ging onderaan de berg staan. Het geluid van de sjofar werd steeds sterker, Mosje sprak en God antwoordde hem met luide stem.

→ Reken mee met Rasji
(en andere joodse geleerden!)

'In de derde maand van de Uittocht uit Egypte'
De Uittocht uit Egypte (Pesach!) is in de maand _____
De tweede maand is dan _____
De derde maand is dus _____

Op die dag
Dit vertelt ons dat het Rosj Chodesj was, dus de _____
dag van de maand.

Mosje ging de berg op
Dat was de daaropvolgende dag, dus de _____ dag van
de maand.

Toen Mosje terugkwam riep hij de oudsten van het volk bij elkaar
Dat was één dag later, dus de _____ dag van de
maand.

Moshe bracht de woorden van het volk aan God over
Dat was weer één dag later, dus de _____ dag van de
maand.

Zeg dat ze zich **vandaag** en morgen moeten voorbereiden
Dat is dan op de _____ en de _____ dag.

Op de derde dag zal Ik op de berg Sinai afdalen
Dat is dus de _____ dag.

De datum waarop God ons de Tora gaf is dus
_____ (dag) _____ (maand).

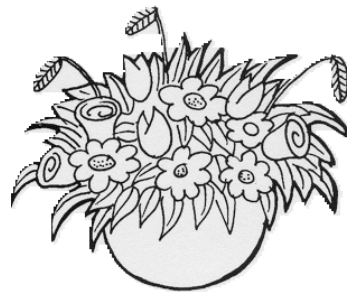
Volgens onze joodse geleerden werd de Tora op dezelfde dag gegeven als de datum waarop Sjavoet valt. En dat merk je aan de manier waarop we Sjavoet vieren! In de Tora staat geschreven dat we op Sjavoet een offer moeten brengen van de eerste tarwe. Ook is het een van de dagen waarop de bikoeriem in een feestelijke optocht naar Jeruzalem kunnen worden gebracht.

➔ *Maar deze mitzwot kunnen we in onze tijd niet meer doen. Waarom niet?*

Bij Sjavoet als feest van de Tora horen speciale minhagim (gewoonten).

➔ *Weet je nog welke? Noem er drie.*

1. _____
2. _____
3. _____

➔ *Kies de minhag die je zelf het mooiste of het leukste vindt. Maak er een verhaaltje of een tekening bij.*

Minhago